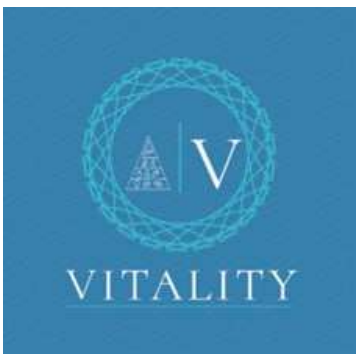

ДУ “ Інститут геронтології ім. Д. Ф. Чеботарьова НАМН України”
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Кінологічний центр Головного Управління Національної Поліції
в Київській області

«ЗДОРОВА ГРОМАДА - ВІДНОВЛЕНА УКРАЇНА»

Доповідач: Чижова Валентина Петрівна

Д.м.н., старший науковий співробітник,
керівник групи мікроциркуляції та ішемічної хвороби серця,
лікар-терапевт вищої категорії,
лікар фізичної та реабілітаційної медицини,
магістр з управління та адміністрування закладів охорони здоров'я

**Урбан-хакатон з розвитку Бишівської громади
18-19 липня 2024**

НАСЛІДКИ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ КРАЇНОЮ АГРЕСОРОМ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ В :

- гуманітарній сфері,
- економіці,
- політиці,
- безпеці,
- медичній галузі.

ГОЛОВНА МЕТА відновлення деокупованої території – сформулювати системне бачення відбудови та усунення наслідків із створенням умов для відновлення нормального життя та економічного розвитку громадян при їх повному *фізичному, психічному та ментальному здоров'ї.*

Ціннісна пропозиція – виявити вразливі верстви населення Бишівської ОТГ, які мають наслідки гострого стресу після ракетного обстрілу у березні 2022 року та розробити комплекс медико- профілактичних та відновлювально-освітніх заходів (обстеження, лікування, стратегічне планування та розробка курсу лекцій для мешканців та лікарів, анімалотерапія тощо) з **метою** підвищення фаховості лікарів та обізнаності громадян, впливу на зменшення розвитку ускладнень серцево-судинних хвороб, що дозволить зменшити видатки на медичну галузь в ОТГ.

“Найкращі результати в лікуванні досягаються при усвідомленому, цілеспрямованому та розумному використанні даних доказової медицини при врахуванні індивідуальних особливостей пацієнта гарно підготовленим клініцистом”

Комітет Інституту медицини (США) з питань якості медичної допомоги в Америці .

Crossing the Quality Chasm: A New Health System for the 21st Century.
Institute of Medicine (US) Committee on Quality of Health Care in America.
Washington (DC): [National Academies Press \(US\)](#); 2001.

Основні причини смерті в Україні (ВООЗ)

PROPORTIONAL MORTALITY*

▶ 63%
Хвороби
ССС	▶ 10%
Інші НІЗ
▶ 15%
Рак	▶ 4%
Інфекційні,
материнські,
неонатальні та
харчові
захворювання
▶ 2%
Хронічні
респіраторні
захворювання	▶ 5%
Травми
▶ 0%
Цукровий діабет	

АГ 1 ступеня є найбільш фатальною

"Військові повернули моє тіло додому за декілька днів. Проте я витратив 12 років, щоб повернути додому свою голову".

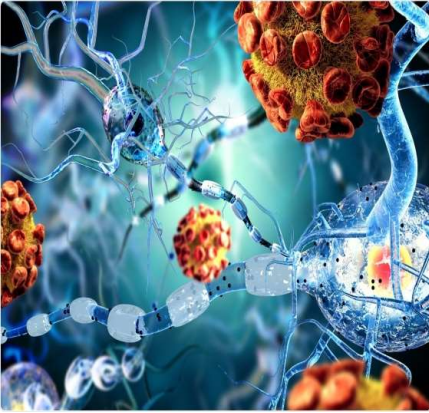

Френк П'юселік,
відомий американський психолог,
ветеран американської армії,
учасник в'єтнамської війни

ЖАХЛИВА СТАТИСТИКА

- В низці досліджень зазначається, що ПТСР становлять від 10 до 50%
- Симптоми ПТСР мали 29–45% (за різними джерелами) ветеранів Другої світової війни, 25–30% американських ветеранів В'єтнамської війни.
- Страшні соціальні наслідки ПТСР :

До 1975 року в США кількість самогубств серед ветеранів В'єтнамської війни перевищило кількість загиблих власне на війні в три (!!!) рази, до кінця 1990-х років 58 тисяч колишніх американських військових покінчили життя самогубством.

Проведене в Китаї дослідження, присвячене вивченню порушень психічного здоров'я серед 4328 раніше госпіталізованих пацієнтів із COVID-19 порівняно з контрольною групою (n=1500), продемонструвало, що:

- ✓ 14,2 і 12,2% тих, хто вижили після COVID-19, мали клінічно виражену депресію та тривогу відповідно;**
- ✓ при порівнянні з контрольною групою ризик депресії та тривоги серед осіб, які пережили COVID-19, був значно вищим.**

Q. Mei et al. (2021)

Бачення СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ та УПРАВЛІННЯ проекту «ЗДОРОВА ГРОМАДА - ВІДНОВЛЕНА УКРАЇНА»

ВРАХУВАТИ ОСНОВНІ ЧИННИКИ, ЯКІ ФОРМУЮТЬ СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ:

- ✓ цілі проекту : освітницько – лікувальний вплив розроблених заходів,
 - ✓ масштаби діяльності – Громада Бишева та масштабування проекту: навчання лікарів та громадян (холістичний підхід),
 - ✓ галузева спеціалізація – внутрішні хвороби, психологія, відновлювальна терапія, розвиток комунікативних навичок,
 - ✓ оцінка динаміки результатів впливу (із залученням фахівців із статистичних методів аналізу),
 - ✓ конкурентні переваги – поєднання фахового підвищення кваліфікації, громадського здоров'я та немедикаментозних методів відновлення (реабілітаційні заходи: психологія, комунікація тощо) ,
 - ✓ потенціал розвитку: професорсько-викладацький високофаховий склад команди проекту,
 - ✓ особливості послуг – соціально-комерційні,
 - ✓ витрати на діяльність – залучення інвесторів та коштів подальших грантів.
-

Результат :

- ✓ Зменшення смертності та інвалідизації працездатного населення Бишівської громади від серцево-судинних хвороб,
- ✓ Зменшення витрат НСЗУ на лікування та реабілітацію хворих,
- ✓ Підвищення «медичної грамотності» серед населення Бишівської громади,
- ✓ Розвиток служби психологічної допомоги вразливим верствам населення
- ✓ раціональна фінансово-господарська діяльність,
- ✓ оптимальне використання матеріальних, фінансових і трудових ресурсів.

Суть проекту

Поточна проблематика

Поточна проблематика

- Висока серцево-судинна смертність серед працездатного населення,
- Психо-емоційні проблеми цивільних ,які пережили ракетний удар та військових, я також їх родин
- Організація освітніх заходів (лекцій, майстер-класів) для лікарів та громадян

Мета

- Виявити вразливі верстви населення, з'ясувати вплив чинників військового вторгнення та перебування в окупації на функціональний стан серцево-судинної системи та психо-емоційні порушення у осіб середнього та похилого віку та розробити підходи до корекції виявлених порушень

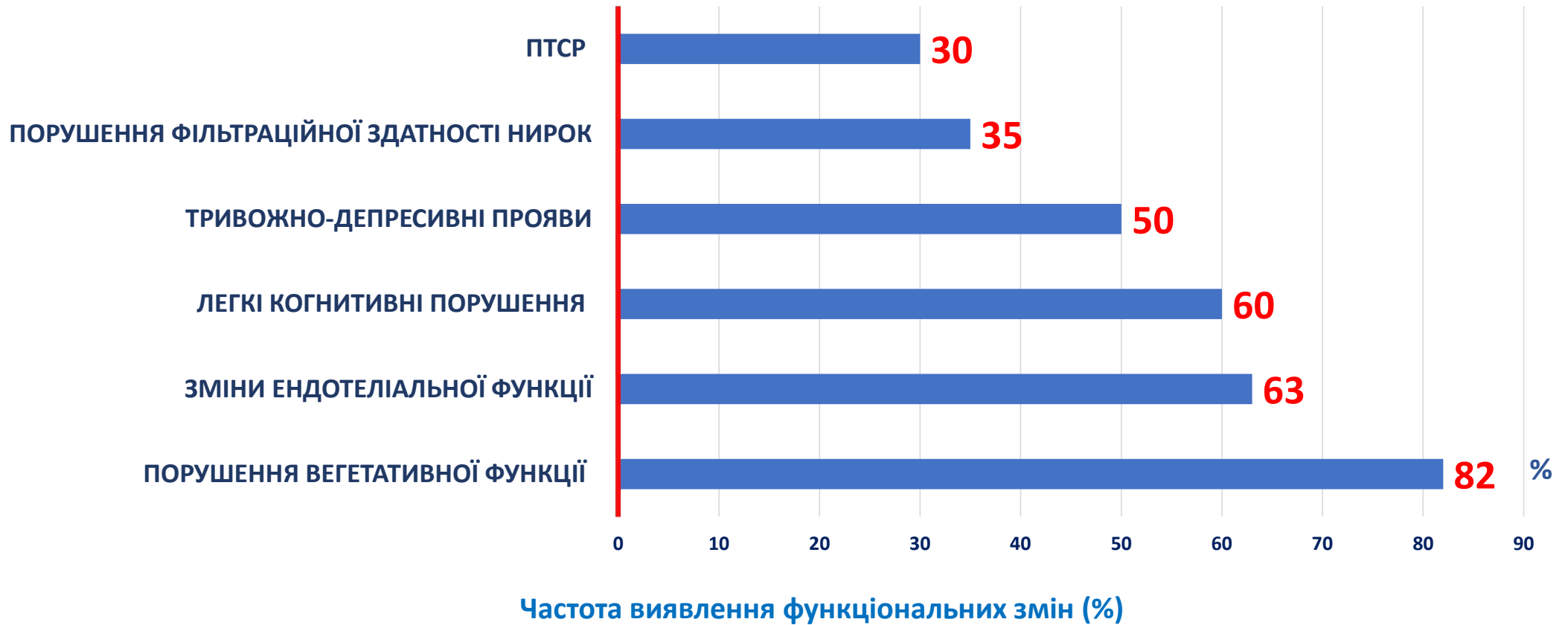
Рішення

- Комплексне обстеження осіб, що були в зоні окупації
- Виявити основні чинники розвитку порушень серцево-судинної системи та психо-емоційної сфери
- Розробити комплексний підхід корекції виявлених змін:
- - з одного боку – професійне підвищення кваліфікації лікарів (лекції ,майстер-класи, алгоритми впливу медикаментозної та немедикаментозної терапії)
- - з іншого – підвищення «медичної грамотності» та розвиток комунікативних навичок серед цивільних громадян

Сутність рішення

- Зменшення смертності та інвалідизації працездатного населення Бишівської громади від серцево-судинних хвороб,
- Зменшення витрат НСЗУ на лікування та реабілітацію хворих,
- Підвищення «медичної грамотності» серед населення Бишівської громади,
- Розвиток служби психологічної допомоги вразливим верствам населення
- раціональна фінансово-господарська діяльність, оптимальне використання матеріальних, фінансових і трудових ресурсів.
- Локація, де проект буде реалізовуватися: Бишівська ОТГ
- Очікувані строки старту і реалізації проекту: січень 2025 – грудень 2025
- Короткий опис продукції/послуг, які будуть вироблятися в результаті реалізації проекту: курс лекцій та майстер-класи з відпрацюванням набутих навичок
- Визначення цільової аудиторії: лікарі та не лікарі (громадяни, що постраждали в наслідок окупації, родини військовослужбовців, військовослужбовці
- В чому полягає цінність Вашого продукту: комплексність надання медичних, психологічних, комунікативних та відновлювальних заходів, враховуючи індивідуальні потреби
- Вплив проекту на громаду – покращення показників здоров'я мешканців Бишівської ОТГ
- Виділення унікальних аспектів та інноваційних функцій вашого рішення: буде залучено медикаментозні та немедикаментозні методи відновлення здоров'я

**РЕЗУЛЬТАТИ «ПІЛОТНОГО» ОБСТЕЖЕННЯ
МЕШКАНЦІВ БИШИВСЬКОЇ ГРОМАДИ від 39 до 70 років**

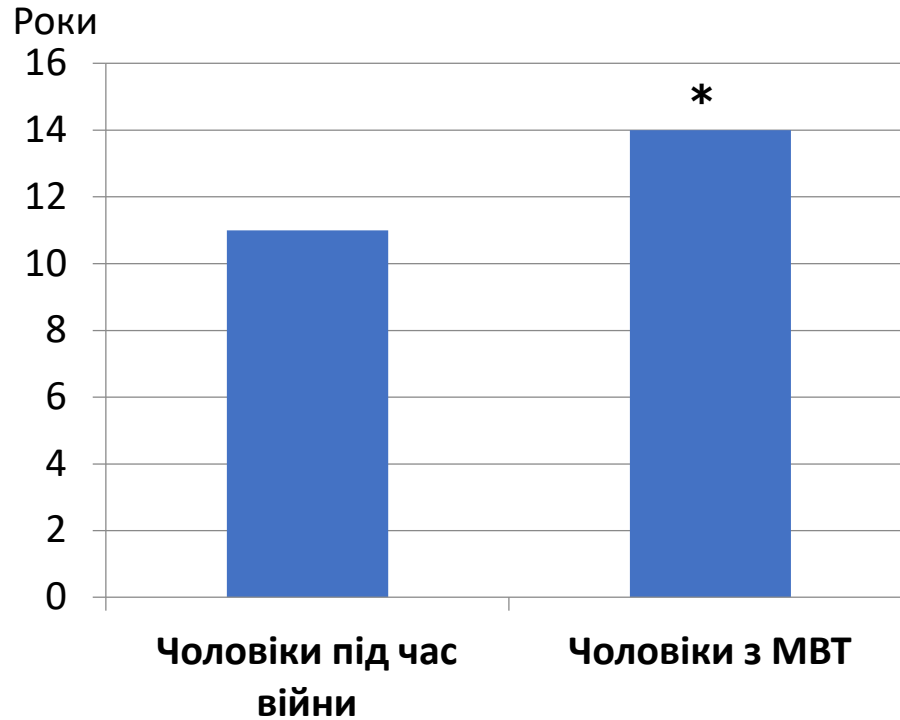
Таке поєднання ознак, виявлене при первинному скринінгу свідчить про дуже високий ризик психо-емоційних змін та серцево-судинних захворювань (гіпертонічна хвороба, ішемічна хвороба серця, цукровий діабет 2 типу, хронічна хвороба нирок)

Наступним нашим кроком стало забезпечення скринінгового огляду мешканців Бишивської Громади лікарем функціональної діагностики з подальшим проведенням УЗД щитоподібної залози, органів малого тазу та нирок

**РЕЗУЛЬТАТИ «ПІЛОТНОГО» ОБСТЕЖЕННЯ
МЕШКАНЦІВ БИШИВСЬКОЇ ГРОМАДИ від 39 до 70 років**

Темп старіння серцево-судинної системи у чоловіків у період війни (за даними гемодинаміки і ВСР)

$$Y = 0,524 \cdot X1 + 0,103 \cdot X2 - 0,269 \cdot X3 - 5,16$$

Y – біологічний вік (БВ), років;
X1 – пульсовий артеріальний тиск, мм рт.ст;
X2 – QT, мс;
X3 – pNN50, %.

*- $p < 0,05$ порівняно з групою без MBT

Під час війни пришвидшується темп старіння серцево-судинної системи: без MBT різниця БВ-ХВ +11 років (прискорене старіння), з MBT +14 років. Їх функціональний стан став як у осіб, які на 18 років старші.

Коркушко О. В., Шатило А. В., Писарук А. В.,
Чижова В. П. та співавт., 2023

Каністерапія — психосоціальний і фізіореабілітаційний вплив на людей, які цього потребують, через спеціально відібраних та навчених собак.

Низкою вчених було доведено, що взаємодія з тваринами, зокрема з собаками, позитивно відображається на фізіологічних, психологічних, фізичних та соціальних показниках осіб, що проходять лікування.

Беляєва К., 2024

Протягом двох років нами було опитано 100 військовослужбовців, що перебували на лікуванні у військових шпиталях з приводу їх ставлення до психолога та можливості отримати психологічну допомогу. Вік опитуваних становив від 35 до 65 років. Усі опитані отримали середньої тяжкості або тяжкі поранення. Серед опитаних були добровольці та мобілізовані.

Попередньо недовіру до психолога висловили 30 осіб. Головні аргументи небажання взаємодіяти з психологом: «психолог це забаганка забезпечених людей», «ніхто в мене в сім'ї з психологом не спілкувався і нічого», «зайва витрата часу, краще (покурити, полежати, погратися з телефоном)».

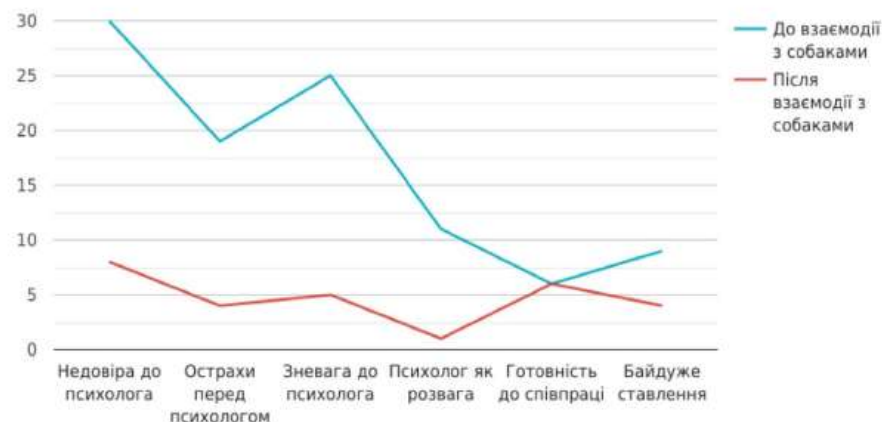
Страх «загриміти у дурку» висловили 19 опитаних віком від 50 до 65 р. Головні аргументи: «психолог потрібен тому, в кого з головою не в порядку, а у мене все нормально», «спочатку психолог, а потім і у "психушку"», «соромно друзям розповісти про відвідани психолога».

6 осіб висловили повну готовність до співпраці з психологом, мали позитивні очікування щодо результатів реабілітації, старанно виконували завдання. 9 осіб з опитаних віком від 42 до 62 років байдуже поставилися до психолога.

Повторне опитування після зустрічі із психологом за участі собак (групові терапії та індивідуальні зустрічі) показало наступне:

Також нами були проведені бесіди із 5-ма реабілітологами, які показали, що присутність собак під час фізіотерапії сприяла більшій старанності пацієнтів у виконанні фізичних вправ. А історія однієї тварини, яка і собі мала перелам хребта, важку операцію та складну реабілітацію, стала для багатьох пацієнтів, що втратили спроможність до вільного руху, надихаючою.

Також персонал медичних закладів відмічав, що за присутності собак пацієнти ставали рухливішими, частіше бували на вулиці, а у закладах, де собакам було дозволено знаходитися у палатах, пацієнти почали ретельніше стежити за охайністю та стали частіше приймати душ.

Психологічна підтримка в умовах війни

Військові події, які наразі тривають на території України, мають значний вплив на психічний стан як військовослужбовців та і цивільного населення. Після деокупації територій багато українців потребують медичної, інформаційної, психологічної та іншої допомоги.

Нам потрібно буде часу після війни, щоб подолати ПТСР та інші психічні розлади, відновитися, відбудувати державу, вернутися до нормального повноцінного життя, забезпечити особистісний розвиток та вибудувати стратегії майбутнього.

Важливим блоком роботи в цьому напрямі – це постійна психологічна і соціальна підтримка людям, які її потребують.

Напрямки роботи включають:

- ✓ розвиток методів психологічної підтримки,
- ✓ збереження ментального здоров'я особистості в умовах війни,
- ✓ розуміння психологічних наслідків окупації,
- ✓ психологічна підтримка дітям, які пережили травматичні події,
- ✓ вивчення соціокультурних аспектів та факторів, які сприяють резильєнтності людини.

МІСІЯ.

- ✓ Розвинути та закріпити провідні позиції в стійкому розвитку медичної та громадської складових в Громаді,
- ✓ сприяти розвитку та напрацюванню комунікативних навичок та відновлювальних заходів серед вразливих груп населення Бишивської Громади,
- ✓ розробляти та впроваджувати результати власних та сучасних досягнень медичної галузі у профілактичні та лікувальні заходи для збереження здоров'я Українців під час війни в Україні та у післявоєнному періоді для процвітання суспільства України.

«ЗДОРОВА ЛЮДИНА – ЗДОРОВА ДЕРЖАВА»

ВІЗІЯ

МИ – команда «VITALITY»:

– команда професіоналів в галузі медицини, психології та комунікації є інноваційним високофаховим товариством однодумців з науковим і медично-освітнім досвідом, з високою корпоративною культурою, постійним зростанням та прагненням до вдосконалення, яка впливає на формування медичної та освітянської галузі, яка створює умови для креативності та самореалізації, наукового пошуку, міжнародного співробітництва і мобільності.

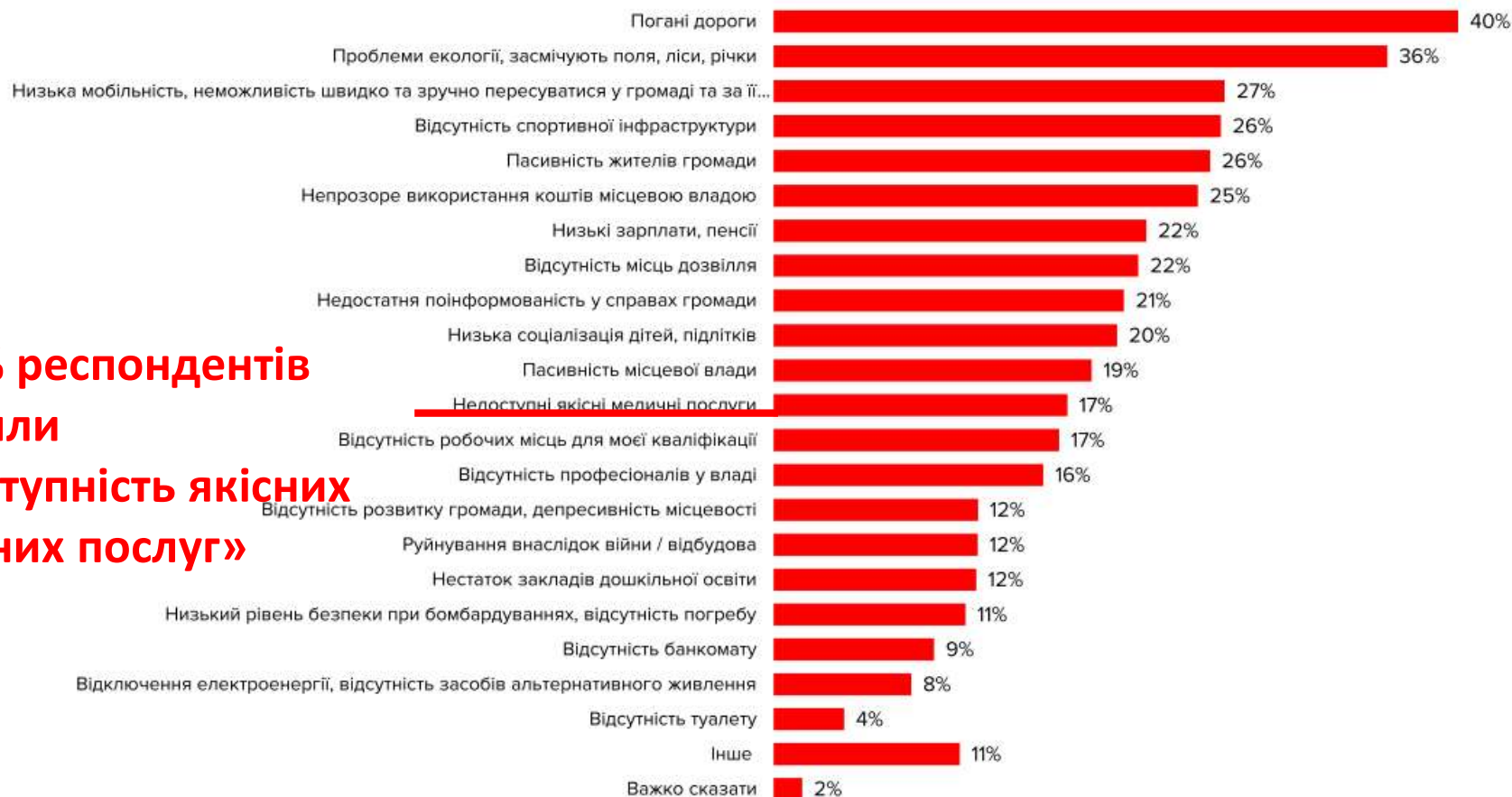

Проблеми громади

% до всіх опитаних

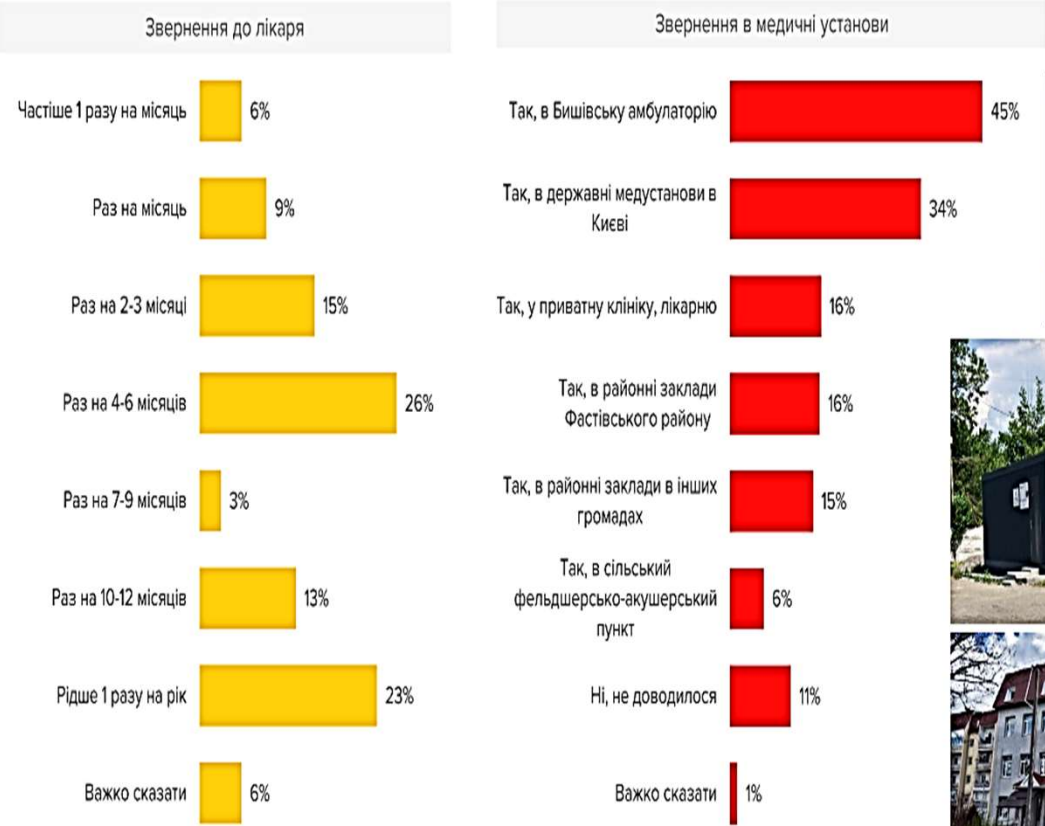

✓ 17 % респондентів
відмітили
«недоступність якісних
медичних послуг»

Звернення до лікаря та медичні установи

% до всіх опитаних
n=374

На кількісному опитуванні мешканці зазначають, що в основному звертаються до лікаря раз на 4-6 місяців (26% респондентів) або рідше 1 разу на рік (23%), ще 15% бувають у лікаря раз на 2-3 місяці, а 13% - раз на 10-12 місяців.

При цьому в основному звертаються вони в Бишівську амбулаторію – відмічає 45% опитаних, тоді як кожний третій (34%) їздить в державні медустанови в Києві. Серед медичних послуг, яких не вистачає в громаді, більша половина мешканців говорить про флюорографію (56%) та рентген (53%). 39% зазначає травмпункт, а такі дослідження як УЗД (37%), КТ (36%) і МРТ (34%) називає кожний третій опитаний. У цілому власний стан здоров'я 63% респондентів оцінює як задовільний, ще 23% зазначають, що у них гарний стан здоров'я. Про наявність у себе хронічних захворювань стверджує 57% опитаних.

Q: Як часто упродовж року ви зазвичай звертаєтесь до лікаря? Одна відповідь.
114 Q Чи доводилося вам за останній рік звертатися в медичні установи за спеціалізованою допомогою і якщо так, то в які? Одна відповідь

Заходи подолання проблем під час становлення та розвитку Бишивської громади :

- ✓ Забезпечення людей чистою питною водою
- ✓ Створення парків, спортивних майданчиків та велосипедних доріжок.
- ✓ Впровадження програм профілактики захворювань: регулярні медичні огляди, вакцинація, освітні кампанії про здоровий спосіб життя.
- ✓ Заохочення здорового харчування та активного способу життя через освітні програми та громадські заходи.
- ✓ Розвиток сучасних медичних сервісів через ефективну взаємодію первинної, вторинної та третинної ланок медицини, як ми це зараз започатковуємо в рамках пілотного проекту між ДУ “Інститут геронтології НАМН У”, Національним університетом біоресурсів і природокористування України та Кінологічним центром Головного Управління Національної Поліції в Київській області, URenew та Бишивською громадою.
- ✓ Підтримка наукових досліджень, пов’язаних з ефективною боротьбою з певними хворобами
- ✓ Підготовка та підвищення кваліфікації медичних кадрів
- ✓ Створення центрів психологічної підтримки, програми соціальної інтеграції.
- ✓ Забезпечення доступу до послуг для всіх мешканців, включаючи дітей, людей з інвалідністю та літніх людей.

Економічні вигоди від інвестицій у здоров'я

- ✓ Профілактика хвороб зменшує потребу у дорогому лікуванні.
- ✓ Здорові мешканці працюють ефективніше, що сприяє економічному зростанню громади.
- ✓ Інвестиції у здоров'я мешканців громади є не тільки вигідними з економічної точки зору, але й сприяють створенню згуртованого, активного та щасливого суспільства.
- ✓ Комплексний підхід до здоров'я включає екологічні, соціальні та економічні аспекти, і є запорукою сталого розвитку громади.
- ✓ Поєднання первинної, вторинної та третинної ланки медицини забезпечує ефективне надання медичних послуг і підтримку здоров'я мешканців на всіх рівнях.

ДЯКУЮ!!!

Маньковський Б. М.
Член-кор. НАМН України

Шмаргун В. М.
Проф., д.п.н.

Галушко О. А.
Проф., д.п.н.

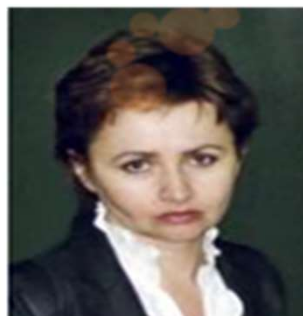
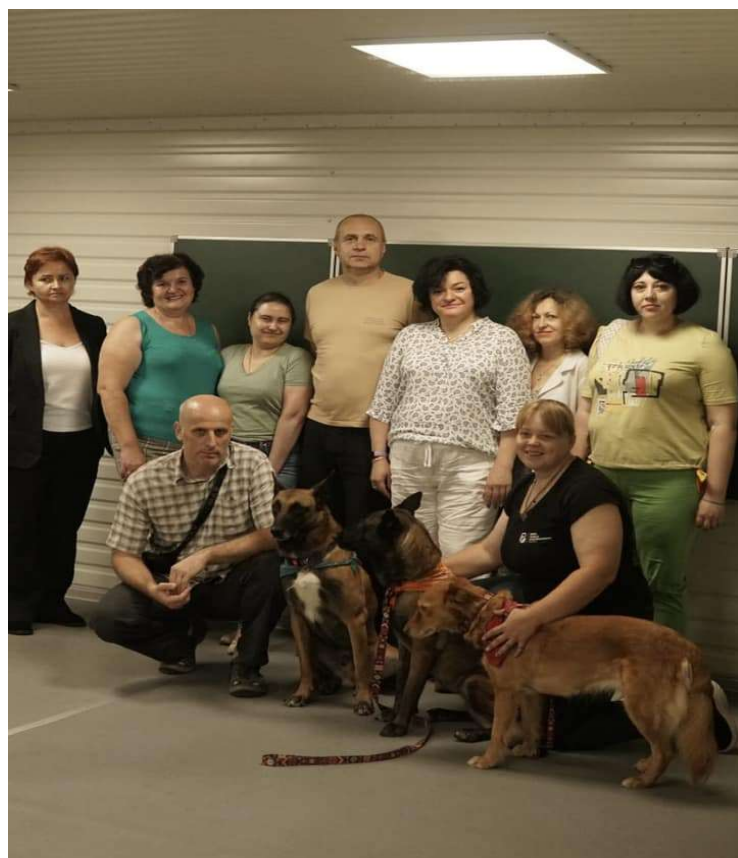
Чижова В. П.
Д.м.н.

Самоць І. А.

Ковтонюк Т. І.

Костюк О. Д.
К.ек.н.

Бєляєва К.
К.юр.н.